

Waarom de paus anders naar Rusland kijkt dan de rest van het Westen

Analyse, uit het ND, door [Hendro Munsterman](#), donderdag 1 juni 2023

De Braziliaanse president Lula da Silva sprak woensdag met de Argentijnse paus Franciscus over het Oekraïne-conflict. In de ogen van het Westen zijn zij te coulant richting president Vladimir Poetin. Die houding is te begrijpen vanuit hun beider Latijns-Amerikaanse context.

Terwijl het Westen vooral bezig is met wapenleveranties zijn zowel Lula als Franciscus bezig met pogingen vredesonderhandelingen van de grond te krijgen. Beeld anp

VATICANSTAD

De 77-jarige Luiz Inácio Lula da Silva staat bekend om zijn eigenzinnige houding in het Oekraïne-conflict. Twee maanden na het begin van de Russische inval zei hij: 'Poetin had Oekraïne niet moeten binnenvallen, maar hij is niet de enige schuldige. Ik zie de president van Oekraïne op de televisie praten en in alle parlementen ter wereld toegejuicht worden, maar deze man is net zo schuldig als Poetin'. Daarom wil hij ook geen wapens aan Oekraïne leveren.

De Braziliaanse president sprak woensdag per telefoon uitgebreid met de paus over de oorlog in Oekraïne. In Latijns-Amerika heeft men, vooral aan de linkerkant van het politieke spectrum, een andere kijk op geopolitieke zaken dan we in het Westen gewend zijn.

Terwijl het Westen vooral bezig is met wapenleveranties, is zowel Lula als Franciscus bezig met pogingen vredesonderhandelingen van de grond te krijgen.

De Braziliaanse president stelde onlangs voor een groep van landen te vormen om vrede te bemiddelen. En paus Franciscus stuurde onlangs kardinaal Zuppi naar Kyiv en Moskou 'om de spanningen te doen verminderen'.

strategie

Vanuit het Latijns-Amerikaanse perspectief zijn de Verenigde Staten niet het summum van de vrije wereld. De VS zijn juist het tegendeel ervan: zij hielpen verschillende rechtse dictaturen in Latijns-Amerika in het zadel en steunden deze militair, politiek en economisch.

Bovendien hekelen linkse politici in Midden- en Zuid-Amerika het ongebreidelde Amerikaanse kapitalisme dat het milieu kapotmaakt en sociale vooruitgang tegenwerkt. En men snapt niet dat Europa de VS zo slaafs volgt.

Wat de VS in hun eigen Latijns-Amerikaanse achtertuin aanrichtten is volgens Zuid-Amerikanen symptomatisch voor hun geopolitieke strategie. Zij begrijpen dat Rusland de Amerikanen niet graag in de eigen achtertuin op het Westen wil hebben. Want de NAVO is voor hen niet minder dan de militaire tak van het Amerikaanse economisch kolonialisme.

Zowel Lula als Franciscus spreekt over de noodzakelijke 'multipolariteit'. De westerse wereld mag het niet overal voor het zeggen hebben ten koste van armere landen. Franciscus spreekt zelfs over 'ideologisch kolonialisme' door het Westen als het economische sancties in het vooruitzicht stelt als armere landen de westerse waarden niet overnemen.

En Lula sloot een strategische alliantie met vier andere belangrijke economieën op vier continenten. Deze BRICS wordt gevormd door Brazilië, Rusland, India, China en Zuid-Afrika. Zij hebben onder meer een eigen ontwikkelingsbank opgericht.

wapenindustrie

Franciscus is weliswaar een stuk gematigder dan Lula in zijn uitspraken - hij heeft meermaals Rusland als schuldige in het conflict aangewezen - maar vindt net als Lula dat het Westen en Oekraïne verantwoordelijkheid hebben.

Afgelopen juni [zei](#) Franciscus in een interview dat hij bovendien gelooft dat de Amerikaanse wapenindustrie de oorlog in Oekraïne gebruikt om 'wapens te verkopen en te testen'. Lekker ver weg van Amerikaans grondgebied en zonder inzet van Amerikaanse soldaten.

Toch lijken Franciscus en Lula niet op de Hongaarse premier Viktor Orbán. Deze ziet Rusland als een steun voor de eigen rechts-nationalistische politiek en de zogenaamde verdediging van de christelijke beschaving. Zulke woorden hebben we Lula en de paus nog nooit horen gebruiken. De houding van Orbán is dan ook veel ideologischer gekleurd.